

10. 5. 2022

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Klamavá označení místa původu potravin

Ministerstvo zemědělství České republiky a Státní zemědělská a potravinářská inspekce upozorňují na nutnost dodržování požadavků právních předpisů v oblasti informování spotřebitelů o skutečném místě původu potravin.

Obecně

Výše uvedené souvisí s naléhavou situací týkající se celé řady potravin, které mají na etiketě klamavý odkaz na místo provenience, resp. místo původu výrobku. Jedná se o případy, kdy potravina svým označením vytváří dojem, že má vztah k určitému geografickému místu, na kterém není vyráběna, přičemž na potravině či etiketě současně není uvedeno skutečné místo původu této potraviny.

V obdobných případech je spotřebitel jednoznačně uváděn v omyl ohledně skutečného místa původu potraviny, čímž dochází k nežádoucímu rozporu s platnou legislativou.

V následujícím článku bychom Vám rádi přiblížili základní terminologii a právní regulaci v oblasti označování potravin zemí původu nebo místem provenience a aktuální téma klamání spotřebitelů v souvislosti s těmito označeními.

Místo původu potravin

Úvodem je namístě upřesnit terminologii v oblasti této problematiky, a to sice dva základní pojmy, jimiž jsou „země původu“ a „místo provenience“.

Za „zemi původu“ potraviny se obecně považuje země, kde byla potravina vyrobena. Pokud její výroba probíhala na území vícero zemí, pak se za zemi původu potraviny považuje země, kde došlo k jejímu poslednímu podstatnému zpracování.

„Místem provenience“ se pak rozumí místo, o němž je uvedeno, že z něj potravina pochází, a které není „zemí původu“ ve smyslu výše uvedené definice. V kontextu výše popsání tak může být místem provenience například město, region, skupina zemí apod.

Právní regulace

Základní pravidla stanoví Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1169/2011 ze dne 25. října 2011 o poskytování informací o potravinách spotřebitelům (dále jen „**Nařízení**“), dle něhož obecně nesmějí být informace o potravinách zavádějící, a to mimo jiné pokud jde o místo provenience.

Pokud jde o uvádění země původu nebo místa provenience, to je na potravinách povinné, pouze pokud by opomenutí tohoto údaje mohlo uvádět spotřebitele v omyl ohledně skutečného místa původu potraviny, zejména pokud by informace připojená k potravině, tj. název nebo etiketa jako celek, naznačovala, že potravina je z jiné země původu nebo místa provenience, než ve které byla vyrobena.

Situaci potenciálního uvedení spotřebitele v omyl ohledně skutečného místa původu potraviny lze

ilustrovat na následujícím příkladu:

Na balené rýži jsou uvedeny výlučně údaje o české firmě a z těchto údajů vyplývá, že tato firma rýži balila – zde není dle názoru Státní zemědělské a potravinářské inspekce spotřebitel uváděn v omyl, pokud jde o původ rýže, neboť je obecně známou skutečností, že v České republice se rýže nepěstuje, a ačkoli se spotřebitel nedozví, odkud rýže fakticky pochází, není tím uváděn v omyl.

Pokud by však obal rýže obsahoval jakékoli texty, obrázky, grafiky atd., které by navozovaly dojem, že rýže byla vypěstována např. v Itálii, ačkoli je ve skutečnosti zemí prvovýroby Indie, pak už by bylo nutné spotřebitele náležitě o skutečném místě původu potravin informovat.

V zásadě tedy platí, že země původu a místo provenience jsou dobrovolně uváděnými údaji na potravinách, ledaže by v důsledku absence této informace na potravině docházelo ke klamání spotřebitele. Výjimku z tohoto pravidla představuje pouze několik kategorií potravin, kde je uvedení země původu povinné (např. maso, čerstvé ovoce a zelenina, vejce, víno, panenské oleje, med a lovné oblasti u ryb).

Primární složka

Zvláštní pravidla pak platí v případě, kdy je na potravině uvedena země původu nebo místo provenience potravin a nejedná se o stejnou zemi nebo místo, z nichž pochází její primární složka, za niž se v praxi obvykle považuje složka, které je více než 50 % nebo která má pro danou potravinu zásadní význam.

V takovémto případě musí být na potravině uvedena rovněž země původu nebo místo provenience dané primární složky, nebo informace o tom, že se země původu nebo místo provenience primární složky liší od země původu nebo místa provenience potravin.

Pokud však není uvedena země původu nebo místo provenience, neuvádí se ani původ primární složky.

Aktuální situace

Ministerstvo zemědělství České republiky obdrželo několik indikací o výskytu výše uvedeného klamavého označování o skutečném místě původu, zejména v sektoru piva. Situace se však zcela nepochybně týká i všech ostatních sektorů výroby potravin.

Ačkoli Potravinářská komora České republiky v této souvislosti avizuje, že v řadě zjištěných případů je tento nežádoucí stav zapříčiněn např. přesunem výroby z jejího historického začátku, nebo má jiné reálné opodstatnění, je třeba vést v patrnosti, že spotřebitel musí být bezvýjimečně informován o aktuálním skutečném místě původu v současnosti.

Proto zde Potravinářská komora České republiky pro naplnění potřeby jasného informování spotřebitele doporučuje uvádět informaci o skutečném místě původu, a to ve stejném zorném poli jako případný odkaz na historické a již neaktuální místo výroby.

Závěr

Jak je popsáno výše, Ministerstvo zemědělství České republiky, Státní zemědělská a potravinářská inspekce i Potravinářská komora České republiky považují aktuální nežádoucí stav věcně související s klamavým označováním potravin za skutečně naléhavý a opakovaně upozorňují na nutnost dodržování požadavků všech platných legislativních předpisů, včetně speciálních požadavků na informování spotřebitele o skutečném místě původu potravin.

V zájmu předcházení sankcím, které hrozí v případě nežádoucích zjištění, jakož i maximálního možného vyvarování se klamání spotřebitele ze strany provozovatelů potravinářských podniků, nelze než doporučit řádně reflektovat právní regulaci a doporučení příslušných orgánů a uvést označení skutečného místa původu potravin do souladu s relevantními pravidly.

Mgr. Tereza Dvořáková,
advokátka

Mgr. Jakub Málek,
managing partner

[PEYTON legal advokátní kancelář s.r.o.](#)

Futurama Business Park
Sokolovská 668/136d
186 00 Praha 8 - Karlín

Tel.: +420 227 629 700

E-mail: info@plegal.cz

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Smluvní autonomie vs. ochrana slabší strany v moderním kontraktačním právu](#)
- [Reklamace vad stavby](#)
- [Konec „severních ateliérů“? Nový stavební zákon otevírá dveře k rekolaudaci ubytovacích jednotek na plnohodnotné byty](#)
- [Oceňování nemovitosti a přiměřená náhrada při zrušení spoluvlastnictví](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 33.: Prevence střetu zájmů \(jednatel × společnost\)](#)
- [Úročení jistoty \(kauce\), kterou skládá podnájemce nájemci - II. díl](#)
- [Když obecní pozemky již nemusí být obecní - institut mimořádného vydržení v obecním právu](#)

- [Střet zájmů členů volených orgánů obchodních korporací: pravidla, proces a následky](#)
- [Dvě kiwi denně: EU schválila první zdravotní tvrzení pro čerstvé ovoce](#)
- [Nová „tlačítková“ povinnost pro e-shopy](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)